

Handläggare
Git Skog
Telefon: +46 76 12 36 253**Till**
Äldrenämnden
den 19 september 2017

Remissvar på program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 171-116/2017

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I budget för 2015 anges att Stockholms stad ska ta fram och besluta om ett hbtq-program för staden. Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska, så långt som möjligt, tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda.

Programmet är indelat i tre delar. I den första delen beskrivs vilka utmaningar som finns när det gäller hbtq-personers rättigheter. I den andra delen fastställs stadens övergripande inriktning med arbetet och pekar ut fem prioriterade fokusområden. Den tredje delen av programmet beskriver de väsentligaste delarna i genomförandet såsom ansvarsfördelning, behov av kunskapshöjning och övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras. Programmets giltighetstid föreslås vara 2018-2022.

Programmet är stadsövergripande och omfattar i olika utsträckning stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Programmet pekar ut en tydlig inriktning för stadens arbete genom de fem fokusområdena. Vid uppföljningen av stadens styrdokument anser äldreförvaltningen att det är viktigt att hänsyn tas till de skiftande

möjligheterna som stadens olika förvaltningar har att kunna påverka fokusområdena.

Äldreförvaltningen kommer att i olika sammanhang lyfta fram hbtq-personer för lika rättigheter och möjligheter. I övrigt kommer äldreförvaltningen att genomföra programmet inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheterna.

Bakgrund

I budget för 2015 anges att Stockholms stad ska ta fram och besluta om ett hbtq-program för staden. Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska, så långt som möjligt, tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda.

Kommunstyrelsen har remitterat planen, om program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022 för yttrande. Remisstiden sträcker sig till den 25 september 2017. Övriga remissinstanser är samtliga stadsdelsnämnder, samtliga facknämnder samt Stockholms stadshus AB, KS råd för funktionshinder frågor, KS pensionärsråd, RFSL Stockholm, RFSL Ungdom Stockholm, RFSU Stockholm, Origo, Rainbows och Transföreningen FPES.

Ärendet

Förslaget till program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck utgår från FNs konventioner om mänskliga rättigheter. Dessa utgör grunden för nationell och internationellt skydd för homo-, bisexuella eller trans- och quera personers åtnjutning av de mänskliga rättigheterna. Sexuell läggning och könsidentitet är en integrerad del av varje enskild persons värdighet och mänsklighet och får inte göra grunden för diskriminering och övergrepp.

Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska, så långt som möjligt, tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda. Programmet anger inte specifikt vilka nämnder och bolagsstyrelser som ska göra vad. Verksamheterna ska i sin ordinarie planering själva konkretisera vilka aktiviteter de behöver genomföra inom utpekade fokusområden för att nå stadens mål.

Programmet är indelat i tre delar. I den första delen beskrivs vilka utmaningar som finns när det gäller hbtq-personers rättigheter.

I den andra delen fastställs stadens övergripande inriktning med arbetet och pekar ut fem prioriterade fokusområden.

1. Våld, diskriminering och andra kränkningar mot hbtq-personer ska upphöra.
2. Unga hbtq-personer ska ha lika rättigheter och möjligheter.
3. Hbtq-personer ska ha likvärdigt stöd, omsorg och vård.
4. Hbtq-personer ska ha likvärdig tillgång till kultur, idrott och fritid.
5. Staden ska samverka med civila samhället för hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter.

Den tredje delen av programmet beskriver de väsentligaste delarna i genomförandet såsom ansvarsfördelning, behov av kunskapshöjning och övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras.

Programmets giltighetstid föreslås vara 2018-2022.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen, planeringsavdelningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 12 september, förvaltningsgruppen den 13 september samt det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor den 14 september 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

FNs främsta redskap för att skydda mänskliga rättigheter är konventioner. Länder som har ratificerat en konvention har förbundit sig att agera i enlighet med dess innehåll. De mänskliga rättigheterna slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De gäller över hela världen, oavsett land, kultur eller specifik situation.

Överallt i världen kränks sexuella rättigheter genom barn- och tvångsäktenskap, sexuellt våld, våldtäkt, social kontroll över kvinnor och unga, diskriminering och våld mot hbtq-personer. Olika intresseorganisationer arbetar för alla människors rätt att fritt bestämma över allt som rör deras sexualitet, fria från tvång, diskriminering och våld.

Programmet är stadsövergripande och omfattar i olika utsträckning stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Programmet pekar ut en tydlig inriktning för stadens arbete genom de fem fokusområdena. Vid uppföljningen av stadens styrdokument anser

äldreförvaltningen att det är viktigt att hänsyn tas till de skiftande möjligheterna som stadens olika förvaltningar har att kunna påverka fokusområdena.

Programmet lyfter även fram att den grundläggande förutsättningen för genomförande är att öka kunskapen och medvetenheten om exkluderande normer kopplat till könstillhörighet, sexualitet samt hbtq-personers livsvillkor och situation. Detta krävs för att kunna inkludera ett hbtq-perspektiv i verksamheternas arbete med att planera, följa upp och utvärdera samt kommunicera sin verksamhet. Ett hbtq-perspektiv innebär exempelvis att inte utgå från att alla identifierar sig som män, kvinnor eller attraheras av personer av annat kön.

Hbtq-personer ska ha likvärdigt stöd, omsorg och vård

Från bland annat Socialstyrelsen lyfts behovet av vård- och omsorgsboende med hbtq-inriktning fram. Hbtq är ett begrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter. Enligt uppgifter från beställarenheterna i Stockholms stad har inga sökande efterfrågat ett boende med hbtq-inriktning. Staden har idag inget vård- och omsorgsboende med denna inriktning men det finns ett seniorboende, Regnbågen. Initiativtagaren till seniorboendet har uppgivit att det finns planer på ett vård- och omsorgsboende för hbtq-personer. De har tagit kontakter med en privat vårdgivare och planering pågår.¹

Äldrenämnden har ett budgetuppdrag 2017, att etablera rutiner för att följa upp hbtq-personers upplevelser av verksamheternas utformning och bemötande. Äldreförvaltningen planerar att samverka med olika intresseorganisationer och det civila samhället för att utreda hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter.

Bidragsgivning till ideella organisationer

Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till ideella organisationer, som bedriver stadsövergripande aktiviteter för äldre personer. Syftet är att uppnå delaktighet och jämställdhet i samhället.

Av riktlinjerna för bidragsgivning, dnr 7.3.1-577/2017 framgår att äldrenämnden ställer krav på organisationernas bildande skett på demokratiska grunder. De grundläggande värderingarna ska motverka diskriminering och vila på respekt för individen oavsett kön, sexuell läggning, hudfärg, nationalitet, etniskt ursprung,

språklig eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning eller andra liknande förhållanden.

Äldreförvaltningen kommer att i utbildningar och olika sammanhang lyfta fram hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter. I övrigt kommer äldreförvaltningen att genomföra programmet inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheterna.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022.

Jämställdhetsanalys

Äldreförvaltningen anser att programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2020 tar väl hänsyn till stadens målsättning vad gäller jämställdhet och har inget ytterligare att tillägga.

Bilagor

1. Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2020